
Kyrkomötet Ekumenikutskottets betänkande 2013:1

Arbetsgrupp för förföljda kristna samt religions- och övertygelsefrihet

Sammanfattning

I betänkandet behandlas motion 2013:20 Arbetsgrupp för förföljda kristna och motion 2013:67 Religions- och övertygelsefrihet. Eftersom utskottet menar att motionsönskemålen i huvudsak är uppfyllda förslår utskottet att motionerna avslås. Till betänkandet finns en reservation och en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2013:20.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2013:67 punkt 1.
3. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2013:67 punkt 2.
4. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2013:67 punkt 3.
5. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2013:67 punkt 4.
6. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2013:67 punkt 5.

Motionernas förslag

Motion 2013:20 av Margareta Viklund, Arbetsgrupp för förföljda kristna

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en arbetsgrupp med uppdrag att undersöka och föreslå hur Svenska kyrkan kan agera för att direkt stödja dem som förföljs för sin kristna tro, framförallt i Mellanöstern men även i andra delar av världen.

Motion 2013:67 av Britt-Marie Danestig, Religions- och övertygelsefrihet

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att konstruktivt och kraftfullt arbeta för religions- och övertygelsefrihet.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att på olika sätt synliggöra våldet och trakasserierna mot religiösa grupper och oliktankande.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att använda sitt kontaktnät med andra kyrkor, både nationellt och internationellt, i syfte att motverka våld och förföljelse av religiösa grupper.
4. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ge aktivt stöd och hjälp till personer som utsätts för diskriminering, trakasserier och våld på grund av sin kristna tro.
5. Kyrkomötet beslutar att regelbundet ta upp förföljda kristna i förbönen.

Bakgrund

Förföljda kristna

Svenska kyrkans breda arbete med stöd till förföljda kristna finns redovisade i Eu 2012:3, Eu 2011:4 och Eu 2010:1.

De senaste åren har frågan om svenska migrationsmyndigheters bedömning av konvertiters trovärdighet blivit en central fråga. Hösten 2012 gjorde en lång rad kyrkoledare ett uttalande om religion och asyl. Uttalandet skickades bl.a. till Migrationsverkets generaldirektör, migrationsministern och civilministern. Bakgrunden var att allt fler konvertiter bedömdes som icke trovärdiga och därför nekades asyl i Sverige. Kyrkoledarna i Sveriges Kristna Råd (SKR) krävde att Migrationsverket och migrationsdomstolarna skulle satsa på fortbildning kring frågekomplexet religion och asyl. Uttalandet finns i sin helhet på www.svenskakyrkan.se/migration samt www.skr.org/nyheter/sveriges-kyrkoledare-kraver-att-svenska-myndigheterutbildas-i-religion/. Uttalandet följdes upp med möten med Migrationsverket. Dessa har bl.a. resulterat i en utbildningssatsning under 2013. Ett första seminarium för Migrationsverkets anställda hölls i juni och ytterligare fyra seminarier kommer att genomföras under hösten 2013. Vid seminarierna presenterar företrädare för olika medlemskyrkor i SKR, t.ex. från Svenska kyrkan, fakta om religion och kristen tro och deltagarna i seminarierna får även göra fallstudier.

En uppmaning, bland annat från irakiska kyrkoledare, har framförts till KV:s medlemskyrkor att inte endast sätta fokus på de kristnas situation då risken skulle öka för att grupper ställs mot varandra. Att olika religiösa grupper ställs mot varandra sker idag både i Syrien och Egypten med förödande lidande och död som följd för alla inblandande oavsett religiös tillhörighet.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Frågan om förföljda kristna samt förslag på hur Svenska kyrkan kan arbeta med frågan har behandlats i Ekumenikutskottet de senaste tre åren (Mot 2010:7, Eu 2010:01, Mot 2011:9, Eu 2011:4, Mot 2012:6 och 28, Eu 2012:03).

Vid samtliga tillfällen har utskottet betonat att frågan om förföljda kristna är viktig och hänvisat till det arbete som Svenska kyrkan bedriver dels i egen regi och dels genom olika ekumeniska organisationer, nationellt, europeiskt och internationellt. Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut vid kyrkomötena 2010, 2011 och 2012 har varit att avslå motionerna. Kyrkomötet har beslutat i enlighet med utskottets förslag.

Religions- och övertygelsefrihet

Frågan om förföljelse för sin tro berör i hög grad rätten till religions- och övertygelsefrihet. Även i den frågan bedrivs arbetet ekumeniskt, både på nationell och på internationell nivå. På ärkebiskop Anders Wejryds initiativ möttes religiösa ledare för olika trossamfund i Sverige i maj 2010. Vid mötet konstituerades ett nationellt interreligiöst råd; Sveriges interreligiösa råd (SIR). I rådet ingår företrädare från olika kristna trossamfund, muslimer från sunni och shia, judar, buddhister, bahá'i, sikher och hinduer. Rådet vill verka som nationell mötesplats för religiösa ledare i Sverige och antog vid etablerandet fem särskilda syften:

- Främja och skapa förutsättningar för interreligiöst samarbete i Sverige.
- Lyfta fram religionens roll för att skapa fred och samförstånd i samhället.
- Vara en röst i det offentliga samtalet om etik och andlighet.

- Utgöra en enad röst gentemot antisemitism, islamofobi och annan religionsfientlighet.
- Stärka friheten till religiös tro och utövning i gemenskap och individuellt.

SIR har efter det konstituerande mötet träffats regelbundet några gånger per år. Det har även medverkat i den av FN utlysta Interfaith Harmony Week, som äger rum första veckan i februari sedan år 2011. Vid den första Interfaith Harmony Week antog och undertecknade rådet ett uttalande angående religions- och övertygelsefrihet som bl.a. slår fast att det finns en etisk kärna som i all väsentlighet är gemensam för mänsklighetens religiösa traditioner. Genom dialoger och samtal baserade på en helhetsförståelse av människolivets okränkbara värdighet vill rådet främja samförstånd. Femton religiösa företrädare och ledare i Sverige har undertecknat uttalandet.

Inom Svenska missionsrådet (SMR) utförs ständigt ett arbete med frågor som berör mänskliga rättigheter och där frågan om religions- och övertygelsefrihet är en viktig beståndsdel. En del av detta arbete handlar om att försöka påverka svensk utrikespolitik, hur den ska utformas med hänsyn också till religions- och övertygelsefrihet. SMR har även erhållit Sidafinansiering för ett treårigt projekt som ska stödja samarbetsorganisationers kapacitet vad gäller att främja religions- och övertygelsefrihet i sin egen kontext. I projektet kommer SMR att samarbeta med organisationer i Indien och Egypten. Svenska kyrkan deltar i arbetsgruppen för projektet.

I SKR arbetar man också med integrations- och migrationsfrågor på olika sätt. Ett sätt är att stödja människor som söker asyl i Sverige på grund av religiös förföljelse i hemlandet. Ett exempel på detta är beslutet från SKR:s årsmöte 2007 där texten *Detta vill vi* antogs. Texten behandlar mänskliga rättigheter och är baserad både på bibeln och på FN:s förklaringar, artikel 2. Delar av texten berör direkt religionsfrihet. Även i betänkandet Eu 2012:3 nämndes det arbete som Svenska kyrkan bedriver som medlem i SMR. I sina kontinuerliga samtal med Utrikesdepartementet och SIDA driver SMR frågor om religionsfrihet som en av de mänskliga rättigheterna, inkluderat religionens roll i utvecklingssamarbetet.

SMR och SKR förebereder en gemensam konferens under hösten som har som målsättning att stärka religionsfrihetens ställning i Sverige.

Frågan om religions- och övertygelsefrihet uppmärksammas även de i internationella ekumeniska organisationer som Kyrkornas världsråd, (KV). Här hanteras även frågor som berör migration, förföljelse på grund av tro, rätten att bygga gudstjänstlokaler m.m. Inom Konferensen för europeiska kyrkor, (KEK), är Church & Society Commission, (CSC) verksam med att arbeta praktiskt och interreligiöst med religions- och övertygelsefrihetsfrågor. För att få EU att agera i frågan försöker CSC även driva på den att arbeta med frågan om religiös förföljelse i Europa.

Manifest för en ny tidsanda

Under Almedalsveckan i år lanserades *Manifest för en ny tidsanda i migrationens, medmänsklighetens och mångfaldens tecken*:

<http://www.skr.org/nyheter/kyrkoledare-lanserade-manifest-i-almedalen-om-en-humanare-migrationspolitik/> Manifestet är startskottet för kyrkorna inom SKR att inför valet 2014 fokusera på integrations- och migrationsfrågor. Manifestet berör i hög grad rätten till religions- och övertygelsefrihet och rätten att slippa förföljelse på grund av sin tro.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2013:20.

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2013:67 i sin helhet.

Ekumenikutskottet finner att båda motionerna, 2013:20 och 2013:67, berör flera för Svenska kyrkan viktiga frågor – frågan om arbetet med förföljda kristna och frågan om religions- och övertygelsefrihet. Utskottet finner även att frågorna har med varandra att göra.

Utskottet betonar vikten av fortsatt uthållig bön för dem som förföljs för sin tro.

Svenska kyrkan är en del av den världsvida kyrkan och känner smärta och stor solidaritet med sina trossyskon som förföljs för sin kristna tros skull. Därför vill utskottet framhäva vikten av Svenska kyrkans arbete för kristna såväl som för icke kristna globalt, idag inte minst i Mellanöstern. Svenska kyrkans stöd till förföljda gäller även arbete i Sverige. Religionsfriheten måste hela tiden försvaras överallt.

Utskottet understryker att det engagemang som Svenska kyrkan visar och det arbete hon utför kan ökas men det bör främst ske i och genom de ekumeniska och interreligiösa organisationer som Svenska kyrkan är medlem av och aktiv i. Svenska kyrkan är en viktig del av det arbete som bedrivs exempelvis genom Kyrkornas världsråd och Sveriges kristna råd men även i Sveriges interreligiösa råd.

Människors rätt att utöva sin religion är en del av de mänskliga rättigheterna. Detta oavsett vilken tro individen har. Just nu förföljs och lider många kristna i världen och inte minst i Mellanöstern. Vi möts av bilder och rapporter i media som är oerhört svåra att förstå vidden av. Detta lidande drabbar inte endast kristna utan även muslimer. I andra delar av världen attackeras kristna och troende av andra religioner.

Svenska kyrkan arbetar ekumeniskt och interreligiöst, som åskådliggörs i bakgrundstexten. Utskottet vill även poängtera ärkebiskopens arbete genom hans internationella och nationella engagemang. Utskottet vill dessutom hänvisa till det omfattande och viktiga arbete som bedrivs i Svenska kyrkans stift och församlingar.

Utskottet anser att andemeningen i båda motionerna är tillgodosedd och föreslår att båda motionerna avslås.

Uppsala den 26 september 2013

På Ekumenikutskottets vägnar

Eva-Maria Munck, ordförande

Cajsa Sandgren, sekreterare

Beslutande: Eva-Maria Munck, ordförande, Britas Lennart Eriksson, Agneta Brendt, Evy Annér, Lars Stjernkvist, Hakon Långström, Marija Kogler Johnsson, Inga Alm, Erik A Egervärn, Katarina Wedin, Margit Borgström, Anders Novak, Tomas Jansson, Göran Karlsson och Ida Netzel.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Karin Perjus, Måns Gustafsson, Per-Olof Flodström, Gunilla Eldebro, Jenny Delén, Kristina Backe, Ulla Rickardsson, Sofia Rosenquist, Teresia Derlén, Lilian Nilsson, Agneta Hyllstam, Fredrik Sidenvall och Kjell Petersson.

Biskop Hans-Erik Nordin har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Eu 2013:1

Vi reserverar oss mot utskottets förslag att avslå Margareta Viklunds motion 2013:20, som vi anser borde bifallas. En arbetsgrupp skulle ytterligare intensifiera arbetet med förföljda kristna.

Anders Novak och Margit Borgström

Särskild mening

Jag stöder ej utskottets förslag att avslå motionerna 2013:20 och 2013:67.

PO Flodström